

GEBIEDSAGENDA

ZUID 2024 – 2027

INLEIDING

Groningen werkt gebiedsgericht. Dat betekent dat de gemeente niet overal hetzelfde doet, maar rekening houdt met het karakter, de cijfers uit de wijkcompassen en de specifieke opgave van een gebied. Alle zeven gebieden in de gemeente Groningen hebben een wijkwethouder en een gebiedsteam. Zij werken samen met bewoners en wijk- en dorpsorganisaties.

De ontwikkelingen die we in de wijkcompassen zien bespreken we met de verschillende wijkpartners, zoals WIJ, Politie, woningcorporaties en het Gebiedsondersteunend Netwerk. Vervolgens zijn er gesprekken gevoerd met inwoners om te komen tot een aanvulling en nuancering van de opgestelde analyse. De opbrengst is verwerkt in de opgaven en doelstellingen voor Zuid. Samen met de bewonersorganisaties zullen we regelmatig overleggen om de voortgang van de uitvoering van de gebiedsagenda te bespreken.

In een aantal wijken werken we sinds 2018 aan de wijkvernieuwing. De activiteiten voeren we in samenhang uit en leggen we vast in een uitvoeringsprogramma per wijk. In De Wijert werken we met het uitvoeringsprogramma [Wijkdeal De Wijert](#). De thema's zijn destijds geformuleerd door inwoners van De Wijert en De Wijert Zuid. Omdat het uitvoeringsprogramma van de wijkvernieuwing alleen over De Wijert gaat, zal het volgende uitvoeringsprogramma worden losgekoppeld van de Wijkdeal.

In deze eerste gebiedsagenda leggen we de thema's en prioriteiten voor Zuid vast. Ook zijn de aandachtspunten uit de gebiedsanalyse van Zuid in deze gebiedsagenda terug te vinden. Deze gebiedsagenda is richtinggevend voor onze eigen inzet en die van onze partners in het gebied. Zo maken we met een gebiedsgerichte aanpak betere keuzes, pakken we ongelijkheid tussen gebieden aan, en versterken we het onderlinge vertrouwen.

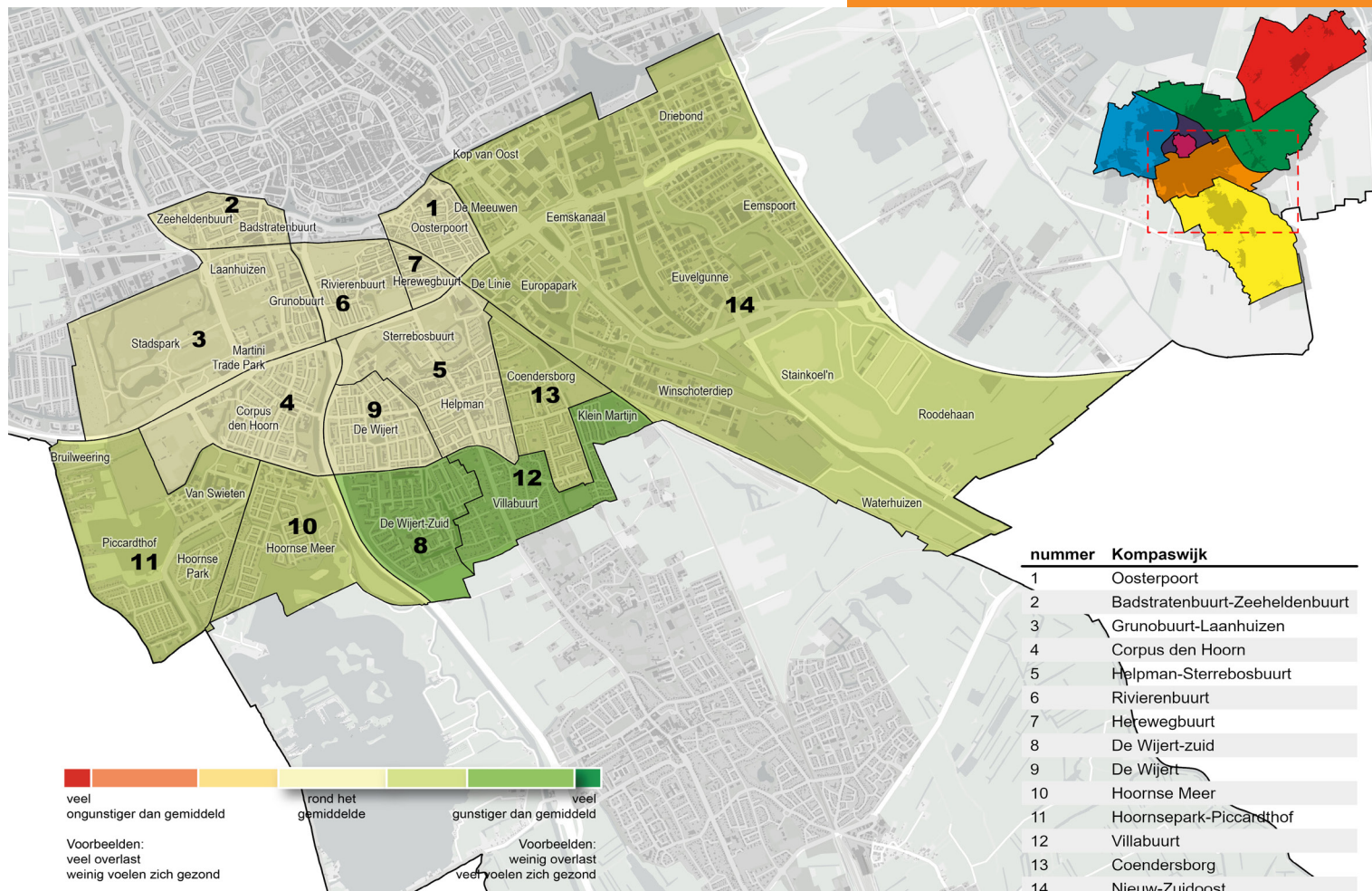

GEBIEDSCYCLUS

Met onze wijkcompassen ontsluiten we per wijk een schat aan informatie op basis van enquêtes en data. Dit vatten we elke twee jaar samen in een gebiedsanalyse. De volgende stap in de cyclus is de gebiedsagenda. Deze stellen we voor vier jaar vast, na twee jaar volgt een update. Tenslotte leggen we de activiteiten en projecten die we uitvoeren vast in de gemeentebegroting en de uitvoeringsprogramma's voor de wijkvernieuwingswijken. Aan het begin van elk jaar laten we onze plannen zien in de Gebiedsjaarplannen.

WIJKEN

Zeeheldenbuurt, Badstratenbuurt, Laanhuizen, Grunobuurt, Rivierenbuurt, Herewegbuurt, Oosterpoort, Corpus den Hoorn, Hoornse meer, Hoornse Park, Piccardthof, De Wijert, De Wijert-Zuid, Helpman, Coendersborg, Villabuurt, De Linie, Europapark, De Meeuwen, Klein Martijn

GEBIEDSANALYSE

Wat valt op?

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

- In Corpus den Hoorn geeft men aan dat het onderhoud van de wijk achteruit is gegaan en de wijk ook minder bereikbaar is geworden. In de Villabuurt is men tevredener geworden over de openbare ruimte, met name over het onderhoud.
- In Corpus den Hoorn en De Wijert verwachten relatief hoge percentages inwoners dat de buurt achteruit zal gaan.
- Meer overlast wordt ervaren in Hoornsemeer, voornamelijk geluidsoverlast en overlast van groepen jongeren. In deze wijk en Grunobuurt-Laanhuizen is een sterkere toename dan gemiddeld van meldingen van overlast in de woonomgeving.
- Toename van regelmatige sociale contacten in De Wijert en Corpus den Hoorn.
- In Hoornseparck-Piccardthof zijn meer aangiften gedaan en ongevallen geregistreerd. In De Wijert en Grunobuurt-Laanhuizen juist minder aangiften.

PROGNOSE

- Het inwonertal neemt tot 2032 toe met naar verwachting 2.400 personen.
- De verwachte toename is het grootste in de wijken Grunobuurt-Laanhuizen, Nieuw-Zuidoost en Helpman-Sterrebosbuurt. Een afname zien wij in Hoornsemeer, Oosterpoort, Villabuurt, Coendersborg en De Wijert.
- Het aantal minderjarige kinderen neemt af, met name in De Wijert, Hoornsemeer en Villabuurt.
- We zien echter een toename van de aantallen kinderen in Badstraten-Zeeheldenbuurt, Rivierenbuurt en Grunobuurt-Laanhuizen.
- De aantallen 65-74-jarigen en vooral 75-plussers stijgen. Dit zien we met name in de oude stadswijken en de vooroorlogse buitenwijken. De verwachte groei van het aantal inwoners hangt samen met 3.500 nieuw te bouwen woningen. Met name in de Badstraten-Zeeheldenbuurt, Helpman-Sterrebosbuurt, Grunobuurt-Laanhuizen en Corpus den Hoorn (Holt-locatie).

AANDACHTSPUNTEN

- In de wijken Villabuurt, Wijert-zuid, Hoornseparck-Piccardthof, Coendersborg en Helpman-Sterrebosbuurt zijn inwoners over het algemeen tevreden en ervaren zij weinig problemen.
- Met name in Corpus den Hoorn en De Wijert zien we ongunstiger scores, vooral bij de kwaliteit van leven: rondkomen, opgroeien en meedoen. Maar ook bij openbare ruimte en

samen leven in de buurt.

- In Corpus den Hoorn liggen ook bijna alle indicatoren over gezondheid flink onder het gemeentelijk gemiddelde.
- Verkeersveiligheid is een probleem in De Wijert en Nieuw-Zuidoost.

FEITEN EN CIJFERS

Bevolking

Aantal inwoners	55.214
Aantal woningen	29.610

Leeftijd

Jeugd: t/m 17 jaar	11,7%
Jongeren: 18 t/m 26 jaar	24,8%
Volwassenen: 27 t/m 64 jaar	47,0%
Senioren: 65+	16,5%

Huizen

Corporatiewoningen	24,2%
Huurwoningen	35,5%
Koopwoningen	40,3%
Laag energielabel (E, F, G)	18,0%

Inkomen

Minimahuishoudens	14,3%
Inwoners met moeite met rondkomen	11,2%

Sociaal

Inwoners met prettige omgang buurtgenoten	64,1%
Inwoners met voldoende sociale contacten	92,1%

Veiligheid

Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	12,2%
---	-------

Vertrouwen

Inwoners met veel vertrouwen in gemeentebestuur	36,8%
Inwoners met weinig vertrouwen in gemeentebestuur	16,5%

OPGAVE VOOR GEBIED ZUID 2024 – 2027

Waar moeten we mee aan de slag?

Met ongeveer 53.000 inwoners en 28.000 woningen is Zuid één van de dichtstbevolkte gebiedsdelen van Groningen. Het bestaat uit 20 verschillende buurten en wijken, het Stadspark en bedrijventerrein Zuidoost. De wijken hebben een eigen karakter. We kennen oude vooroorlogse buitenwijken als Helpman en oudere stadswijken ten zuiden van het centrum. Daarnaast liggen er oude buitenwijken zoals De Wijert en Corpus den Hoorn en nieuwbouwwijken van rond 1990 of daarna. De zuidelijke wijken van de stad Groningen hebben een positief imago en dat wordt door de data goeddeels bevestigd en mogen we koesteren. De rust die in de wijken van Zuid heerst wordt als kwaliteit bestempeld. Daarbij komt dat het enerzijds nabij de binnenstad en winkels ligt en anderzijds op een steenworp afstand van natuur ligt.

Echter, dat ontslaat ons niet van een gebiedsgerichte aandacht voor de ontwikkelingen en aandachtspunten die in de analyse naar voren komen. Knelpunten zijn wellicht minder groot in vergelijking met de situatie in andere wijken, inwoners kunnen dit echter op een andere manier ervaren of beleven. Daarom werken we sinds 2018 aan de wijkvernieuwing in De Wijert en hebben we specifiek aandacht voor de wijken Corpus den Hoorn, Coendersborg en Rivierenbuurt. Thema's die in alle wijken van Zuid als urgent worden bestempeld zijn verkeersveiligheid, het parkeren van auto's en het schoonhouden van de openbare ruimte. Hiermee ligt er een enorme uitdaging voor het creëren van draagvlak om in de openbare ruimte niet meer te redeneren vanuit de auto maar juist de mens centraal te stellen, zoals we dit in onze visies hebben vastgelegd.

Met bedrijventerrein Zuidoost hebben we een belangrijke economische factor in het gebied. Maar liefst 40% van de banen in de gemeente Groningen zijn gesitueerd in Zuid. De aandacht die we hebben voor de leefbaarheid in de wijken door de wijkwinkelcentra moet ook doorgetrokken worden naar leefbaarheid en veiligheid van bedrijventerreinen en de wijkwinkelcentra in het gebied.

Voor de Wijkvernieuwingswijk De Wijert blijft onverminderd extra aandacht. De Wijert is na de oorlog gebouwd als een zelfvoorzienende wijk, maar de woningen zijn niet meer passend bij de huidige eisen en wensen. Ze zijn te klein en verouderd en de openbare ruimte is sleets geworden. We zien veel mensen die in armoede leven, er is een grote culturele diversiteit en het aantal alleenstaanden en ouderen is aanzienlijk. Met het grote aantal scholen in de wijk zijn er ook veel scholieren die de wijk dagelijks bezoeken. De aanleg van de Ring Zuid is in de achtertuin van de wijk, dus de impact van dit project is al jaren groot. De leefbaarheid en onderlinge verbinding scoort relatief lager dan het gemiddelde in Groningen. Met het uitvoeringsprogramma voor De Wijert leveren we een extra inspanning om verbindingen te leggen en interventies te plagen ten behoeve van het structureel

verbeteren van de problematische kwaliteit van de sociale en fysieke leefomgeving.

De Rivierenbuurt is één van de oudere stadswijken rond de binnenstad. De afgelopen jaren zien we hier een negatieve trend ten opzichte van het Gronings gemiddelde, met name op het gebied van gezondheidsbeleving en een gebrek aan onderling contact in de wijk. Daarnaast is het samenleven met de vele studenten een issue dat hoog scoort bij de inwoners, er is veel geluidsoverlast. Grootschalige ontwikkelingen in de buurt, zoals de ontwikkeling van de Spoorzone, de werkzaamheden aan Ring Zuid en de voorgenomen renovatie van het woningbezit van Patrimonium zijn ook van invloed op de leefbaarheid van de wijk. Hierover vindt regelmatig overleg plaats met de bewonersorganisatie. Zij hebben een leefbaarheidsbudget waarmee ze goede ideeën kunnen ondersteunen die de leefbaarheid en sociale cohesie bevorderen.

Corpus den Hoorn en Coendersborg kennen een hogere grijze druk dan elders in de gemeente. Corpus den Hoorn is een typische naoorlogse uitbreidingswijk met een zwakke sociale cohesie en ongunstige gezondheidsbeleving. Meer dan gemiddeld hebben mensen hulp nodig en nemen mensen minder deel aan het sociale leven, ondanks het nieuwe buurtcentrum. Daarom is het nodig om samen met onze partners in de wijk in te zetten op een verbetering van de sociale leefomgeving. De wijk Coendersborg springt in het oog door een bovenmatige aanspraak op WMO-voorzieningen. Ook zien we dat er relatief minder wordt bewogen en er is meer overgewicht. Het naastgelegen Sportpark Coendersborg biedt een uitgelezen kans om inwoners te laten bewegen en ontmoeten.

DOELSTELLINGEN

Wat willen we bereiken?

- We bouwen aan het vertrouwen in de (lokale) overheid en aan vertrouwen vanuit de (lokale) overheid in bewoners en aan het vertrouwen tussen bewoners onderling. Zodat perspectief voor de problemen in het gebied ontstaat.
- We vergroten de zeggenschap van bewoners en ondernemers over de eigen leefomgeving.
- We bieden ruimte aan initiatieven die de eigen kracht stimuleren en gericht zijn op met name preventie en sociale cohesie.
- We versterken de leefbaarheid van bedrijventerreinen en wijkwinkelcentra, met specifiek aandacht voor verduurzaming en vergroening.
- We bereiden ons voor op de toenemende vergrijzing en de gevolgen daarvan, zowel op het gebied van wonen als wat betreft de sociale samenhang.
- Daar waar de verkeersveiligheid in het geding is, treffen we maatregelen die de veiligheid van de mens verbetert.
- We willen het samenleven tussen studenten en andere wijkbewoners versterken.
- De nabijheid van groen en rust in de wijken willen we behouden en waar mogelijk versterken als belangrijke kernkwaliteit.

Voor het uitvoeringsprogramma van de wijkvernieuwing in De Wijert hebben we de volgende doelstellingen:

- We zorgen dat de kansen voor kinderen in de Wijert toenemen. De jeugd van De Wijert groeit veilig en gezond op, ontwikkelt zijn talenten en laat zijn stem horen aan elkaar en aan volwassenen om hen heen.
- We verbeteren de leefomgeving met een duurzame en passende leefinrichting. Het woningaanbod is divers en passend bij de woonbehoeften van de inwoners. We treffen voorbereidingen op een gas vrije toekomst. We werken aan een verbetering van de openbare ruimte met behoudt van de karakteristieke architectuur, herwaardering van het groen, aanpassingen t.b.v. de verkeersveiligheid, aanpassen van speel- en ontmoetingsplekken en voorzieningen die goed en veilig te bereiken zijn voor jong en oud.
- We versterken de positieve gezondheid: Iedere inwoner doet ertoe en is onderdeel van de wijk samenleving. Leefplezier en positieve gezondheid ongeacht je leeftijd, of welke onderscheidingsvorm dan ook, vormen de basis.
- We vergroten de talenten in de wijk. We stimuleren de mogelijkheid dat iedereen zijn of haar unieke talenten in kan zetten door middel van vrijwilligerswerk of betaald werk; niemand zit tegen zijn zin thuis wegens armoede of andere beperkingen.

CONTACTGEGEVENS

Gebiedsmanager:

Henk Kosmeijer

henk.kosmeijer@groningen.nl

Gebiedssecretaris:

Bernadette Snellers

bernadette.snellers@groningen.nl

Projectmanager wijkvernieuwing:

Sanne Smid

sanne.smid@groningen.nl